

heder. Der kan både være tale om samarbejde mellem private aktører, f.eks. to eller flere virksomheder, og samarbejde mellem både offentlige og private aktører, f.eks. en videninstitution og en virksomhed. I praksis vil det være sekretariatet, der efter bestyrelsens nærmere anvisning aktivt og i en åben proces formidler og bidrager til organisering af dette samarbejde. Formål og samarbejdsformer beskrives nærmere i bemærkningerne til stk. 3.

Endelig skal EUDP for det tredje styrke samspillet med internationale forsknings-, udviklings-, demonstrations- og innovationsaktiviteter. Den internationale dimension har afgørende betydning i forhold til den energipolitiske og erhvervspolitiske dagsorden i Danmark og dermed også i forhold til udvælgelsen af projekter og prioriteringerne af indsatsen inden for rammerne af samarbejdet mellem offentlige og private aktører. Det internationale samarbejde beskrives nærmere i bemærkningerne til § 9.

Stk. 3 vedrører indholdet af samarbejdet mellem offentlige og private aktører. Det fremgår af *stk. 3, 1. pkt.*, at samarbejdet mellem offentlige og private aktører skal bidrage til udarbejdelsen af strategier for udvikling af effektive og miljøvenlige energiteknologier og -systemer, som omfatter hele udviklingskæden fra forskning til markedsintroduktion. Ifølge *2. pkt.* skal samarbejdet samtidig bidrage til, at der identificeres konkrete indsatsområder, som kan danne basis for projektsøgninger og etablering af projektkonsortier.

Ved at fremme et strategisk samarbejde mellem offentlige og private aktører, stimuleres dannelsen af parallelle miljøer, der kan konkurrere om teknologiudvikling inden for bestemte indsatsområder eller for at nå bestemte mål. Dette er især relevant i forbindelse med afgrænsede og målrettede satsninger med en relativt kort kommercialiseringshorisont.

Samlet set er det danske forsknings- og udviklingsmiljø dog for lille til, at der inden for hvert enkelt teknologiområde kan opstå en effektiv konkurrencesituation mellem et større antal danske aktører. Større satsninger, der skal støtte op om ambitiøse og langsigtede mål for udvikling og efterfølgende kommercialisering, vil ofte blive tilrettelagt i et mere omfattende samarbejde mellem relevante virksomheder, videninstitutioner, investorer og myndigheder i form af strategiske partnerskaber. Der henvises også til bemærkningerne til § 7, stk. 2.

Partnerskaber vil og bør typisk udvikle sig fra interessentnetværk over projektkonsortier til integrerede samarbejder.

Et interessentnetværk er et uforspligtende interessefællesskab mellem flere virksomheder eller virksom-

heder og videninstitutioner samt investorer og myndigheder om et emne, som søges fremmet. Netværket rummer i sig selv ingen økonomisk eller organisatorisk forpligtelse til også at deltage i virkeliggørelsen af disse interesser. Interessentnetværk kan imidlertid analysere behov, identificere kunder og teknologisk og erhvervs-mæssigt relevante indsatsområder og projekter. De kan ligeledes på baggrund heraf udvikle strategier for både forskning, udvikling, demonstration og innovation inden for de respektive områder og med vægten på såvel faglige som kommercielle udviklingsmuligheder. EUDP stiller efter oprettelsen af interessentnetværk på alle fokusområder.

I projektkonsortiet er parter i et interessentnetværk blevet enige om en arbejdsdeling inden for rammerne af et konkret samarbejde om f.eks. afprøvning og markedsintroduktion af en bestemt teknologi, og de danner en projektorganisation til formålet. Det er vigtigt, at navnlig flere virksomheder deltager i de enkelte konsortier, således at samarbejdsaspektet kan indgå som en stigende del af konsortiets arbejdsform, bidrage til vidensdeling og bringe specialisterne sammen på tværs af virksomhederne. Projektkonsortiet er således en dynamisk enhed, der måske starter med en velafgrænset specialistopgave fordelt mellem et antal virksomheder, men som udvikler sig med nye satsninger i takt med, at viden deles, og den gensidige tillid opbygges.

Integrerede samarbejder forudsætter, at deltagende virksomheder har opnået et sådant niveau af tillid på såvel personniveau som virksomhedsniveau, at virksomhederne indgår i hinandens kompetenceområder og processer og danner et udviklingsmiljø på tværs af de traditionelle kompetencer. Et sådant integreret samarbejde er især relevant i projektforsøg, hvor bestemte mål skal nås, men løsningerne endnu er ukendte og ikke udviklede.

Det praktiske udgangspunkt for EUDP's arbejde med at udvikle partnerskaber er de allerede etablerede mere eller mindre formelle samarbejder på forskellige niveauer navnlig inden for vind, brint/brændselscelleområdet, biobrændstoffer og energieffektivisering i bygninger. Energistyrelsen er ligeledes i samarbejde med Teknologirådet ved at afslutte et projekt om en innovationsstrategi på energiområdet, som skal give erfaringer om, hvordan der kan skabes innovation i praksis.

Som der fremgår, er det et væsentligt formål med partnerskaberne, at der udvikles strategier for både forskning, udvikling, demonstration, innovation og markedsintroduktion inden for rammerne af de respektive partnerskaber. Strategierne skal lægge vægt